

DORUČOVANIE V EÚ A V OSTATNÝCH ŠTÁTOCH SVETA

JUDr. Tatiana Hačková

30.01.2013

Aplikovateľné medzinárodné inštrumenty

- I. EÚ – Nariadenie EP a Rady (ES) č.1393/2007 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch (doručovanie písomností“) a o zrušení nariadenia Rady (ES) č.1348/2000 publikované v Úradnom vestníku EÚ L 324/79 z 10.12.2007 + Korigendum L 292/48 z 10.11.2009- opraviť text. Na základe dohody s ES aj voči Dánsku
- II. a/ Dohovor o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v cudzine v občianskych a obchodných veciach (Haag 15.11.1965, vyhl. č. 85/1982 Zb.) (65 zmluvných štátov, posledným bude Čierna Hora september 2012). V ČS EÚ nahradený nariadením - exkluzivita
- II. b/ Dohovor o civilnom konaní (Haag, 1.3.1954, vyhl. č. 72/1966 Zb.) Zmluvné štáty ostali len: Surinam, Arménsko, Kirgizsko, Libanon, Moldavsko, Uzbekistan, Svätá Stolica - nahradený novým HD o doručovaní z 1965
- III. Dvojstranné zmluvy o právnej pomoci v občianskych, rodinných a trestných veciach s rôznymi najmä bývalými socialistickými štátmi. <http://wwwold.justice.sk/wfn.aspx?pg=l5&htm=l7/medzDoh.htm>
- Vo vzťahu k ČS EÚ nahradené nariadením

I. EÚ – Nariadenie EP a Rady (ES) č.1393/2007

- Adresa príjemcu písomností musí byť súdu známa, nie je možné o ňu žiadať prostredníctvom cit. Nariadenia, ani sa nesmie spájať žiadosť o doručenie so žiadosťou o výkon dôkazu (čl.1). Nevzťahuje sa na veci daňové, colné a správne, acta iure imperii
- Povinné použitie predpísaných tlačív (príloha I.) a použitie určeného jazyka na vyplňanie tlačív (čl. 4 ods. 3). SR označila SJ,ČJ a AJ.
- Zasielanie žiadostí priamo prijímajúcemu orgánu v cudzine bez prostredníctva ministerstva (čl. 4 ods.1) –OS,KS,MS SR
Doručované písomnosti musia byť opatrené prekladom súdneho prekladateľa do úradného jazyka prijímajúceho štátu alebo sa môžu doručiť v slovenčine, ak adresát písomností tomuto jazyku rozumie (napr. slovenský občan žijúci v cudzine) (čl. 8) „Preklady Pobaltské štáty –prekladateľ ad hoc - § 15 zák.č. 382/2004 Zb. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch“. SO SR maďarskej národnosti...
- Doručovanie písomností v EÚ je bezplatné okrem Belgicka (135 Eur), Francúzska, Luxemburska (138), Holandska.

Iné spôsoby zasielania a doručovania súdnych písomností podľa tohto nariadenia (čl. 12 – 15)

- Výnimočne môžu byť písomnosti **zaslané** diplomatickou cestou (súd → VV SR (cez Podateľňu MZV SR pre VVSR v Madride) → prijímajúci orgán v štáte EÚ → adresát) – čl.12
- Výnimočne môže **doručenie** písomností v cudzine vykonať priamo VV SR bez použitia donucovacích prostriedkov (súd → VVSR → adresát) – čl.13. Štáty pripúšťajú tento spôsob doručenia len pre občanov ČS, v ktorom boli písomnosti vyhotovené –
http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/index_sk.htm
- Doručovanie **poštou** (súd → pošta → adresát) – čl.14. Červená doručka pre medzinárodný poštový styk, preklad písomností, upozornenie adresáta v jazyku prijímajúceho štátu, že môže prevzatie písomností odmietnuť, ak nie sú opatrené prekladom.
- **Príame doručenie** – v SR sa neprípúšťa (osoba → solicitor v prijímajúcom ČS → adresát) – čl. 15. Ak má účastník právny záujem na súdnom konaní môže požiadať súdneho úradníka, úradnú osobu alebo inú príslušnú osobu v prijímajúcom ČS, aby vykonala doručenie. V anglosaskom práve (Írsko, VB)

II. Dohovor o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v cudzine v občianskych a obchodných veciach (Haag 15.11.1965, vyhl. č. 85/82 Zb.)

- V ČS EÚ bol nahradený Nariadením č.1393/2007
- Uplatňuje sa voči ostatným zmluvným štátom tohto dohovoru
- Len ak je známa adresa prijímateľa a nesmie sa spájať so žiadosťou o výkon dôkazu
- Povinné použitie formalizovaných tlačív, ktoré sa vyplňajú v jazyku prijímajúceho štátu, prípadne v AJ alebo FJ-nemusi byť tlmočník (Žiadosť, Osvedčenie, Základné údaje o písomnosti)
- Žiadosť a písomnosti zasiela súd dvojmo priamo prijímajúcemu orgánu označenému na stránke http://www.hcch.net/index_fr.php?act=conventions.authorities&cid=17
- Povinné formuláre v PDF aj Word: http://www.hcch.net/index_fr.php?act=text.display&tid=47#pdf
- Tlačiareň ZVJS, Gucmanova 19, 920 41 Leopoldov

Náležitosti žiadosti podľa HD

- V horných rámčekoch uviesť adresu ústredného prijímajúceho orgánu a adresu odosielajúceho orgánu aj s číslom konania
- Ak sa má doručiť podľa právneho poriadku prijímajúceho štátu, doručované písomnosti vždy opatriť prekladom súdneho prekladateľa do úradného jazyka a na tlačive vyznačiť čl. 5 písm. a/. Ak súd trvá na doručení do vlastných rúk, odporúčame vyznačiť čl. 5 písm. b/ a slovne uviesť, že trváte na doručení do vlastných rúk
- Ak postačí súdu jednoduché doručenie, doručované písomnosti nie je potrebné opatriť prekladom, ale adresát ich prijatie môže odmietnuť. Na tlačive vyznačiť čl. 5 písm. c/

Výhody a nevýhody použitia HD

- Výhody: a/ zjednodušuje zasielanie v porovnaní s dvojstrannými zmluvami, ktorých použitie sa nevylučuje – žiadosť sa zasiela priamo ústrednému orgánu dožiadaného štátu bez prostredníctva MS SR, b/ uľahčiť dôkaz o doručení s účinkami v dožiadanom štáte, lebo sa doručuje podľa tamojších predpisov o doručovaní, c/ vzhľadom na vyhlásenie ČSSR k čl. 15 ods.2 súd môže vydať rozhodnutie, ak je preukázané splnenie podmienok v ods. 2 čl. 15
- Nevýhody: a/ nesmie sa spájať so žiadosťou o výkon dôkazu, čo naopak umožňujú „staré“ dvojstranné zmluvy, b/ neumožňuje zisťovanie adresy, c/ povinné použitie formalizovaných tlačív

III. Dvojstranné zmluvy o právnej pomoci

- Zoznam nájdete na:
- <http://wwwold.justice.sk/wfn.aspx?pg=15&htm=17/medzDoh.htm> V štátoch EÚ boli nahradené nariadením. Tie štáty, ktoré ratifikovali HD o doručovaní uplatňujú tento dohovor. Voči ČR, MR a PR sa už nepoužívajú
- Uplatňujú sa pre doručovanie do Afganistanu, Alžírka, Jemenu, Južnej Afriky, KĽDR, Kuby, Mongolska, Nový Zéland, Čiernej Hory, Sýrie, Tuniska, Vietnamu, štátov bývalého ZSSR okrem Kirgizska a Gruzínska a štátov bývalého ZSSR, ktoré sú ČŠ EÚ alebo ratifikovali HD.
- V jednej žiadosti sa môže spájať dožiadanie o doručenie písomností s dožiadaním o výkon dôkazu. Niektoré zmluvy pripúšťajú žiadať o zistenie adresy účastníka, svedka.

Náležitosti dožiadania o doručenie písomností podľa dvojstr. zmlúv

- Obsah a forma dožiadania je uvedená v zmluvách: označenie dožadujúceho slovenského súdu, označenie cudzieho dožiadaného súdu („Príslušný súd pre obec“), označenie účastníkov, označenie vecí, označenie doručovaných písomností, dátum, podpis a guľatá pečiatka
- Na predvolaní odporúčame dátum pojednávania s min. 6 mesačnou rezervou, nesmú tam byť uvedené donucovacie prostriedky
- Doručované písomnosti musia byť opatrené prekladom súdneho prekladateľa, iba ak by sa doručovalo slovenskému občanovi
- Niektoré štáty vyžadujú zaslanie doručovaných písomností v dvoch vyhotoveniach (napr. Austrália, Kuba, Švajčiarsko)
- Každá písomnosť musí byť v origináli alebo overenej fotokópii (stačí, ak overovaciu doložku uvedie priamo na fotokópii súd a dá preložiť). Preklad musí byť pripojený k písomnosti v poradí slovenská písomnosť a potom overený preklad **pre každú písomnosť zvlášť**
- Dožiadanie o doručenie písomností musí byť opečiatkované guľatým razítkom a podpisom sudcu alebo VSU

Iné spôsoby zasielania a doručovania písomností podľa HD

- Každý zmluvný štát môže **doručiť** písomnosti adresátovi v cudzine aj cestou svojho VV bez použitia donucovacích prostriedkov, ak dožiadaný/prijímajúci štát nepodal výhradu proti takémuto doručovaniu (väčšina zmluvných štátov takéto doručovanie pripúšťa pre občanov štátu, kde bola písomnosť vyhotovená - čl. 8 HD)
- Každý zmluvný štát môže **zaslať** písomnosti na doručenie cestou svojho VV, ktoré písomnosti zašle príslušnému orgánu na doručenie – čl. 9 HD
- Ak štát v ktorom sa má písomnosť doručiť nevzniesie námietky, môžu byť písomnosti **doručované** adresátom priamo poštou, alebo úradne osoby odosielajúceho štátu môžu požiadať o sprostredkovanie doručenia priamo oprávnené úradné osoby prijímajúceho štátu alebo osoby, ktoré majú právny záujem na konaní môžu požiadať priamo o doručenie oprávnenú úradnú osobu v štáte, kde sa má písomnosť doručiť

Doručovanie v SR

- Žiadosti cudzích súdov sa zasielajú na podklade tých istých medzinárodných inštrumentov
- Miestne a vecne príslušný je okresný súd podľa adresy príjemcu písomností .
- Slovenský súd doručuje podľa slovenského OSP (§45 – 50 okrem §47a) vrátane použitia donucovacích prostriedkov, iba ak by dožadujúci súd chcel doručiť podľa osobitnej formy, ktorú uvedie (na žiadosť súdu môže doručiť aj exekútor- platené – 6,64 eur za každú písomnosť – vyhl. č. 288/1995 Z.z.)

Doručovanie v SR-pokračovanie

- Doručovanie do vlastných rúk v SR – fikcia doručenia – uviesť dátum, ktorý sa považuje za deň doručenia- rozdiel v § 46 a §47 (doručenie FO – deň vrátenia súdu) a § 48 (doručenie PO – po 3 dňoch od vrátenia súdu) . Tento deň uvádzať v Osvedčení (N a HD)–usmernenie pre súdy <http://wwwold.justice.sk/wfn.aspx?pg=l5&htm=l7/smpmenu.htm> Praktic. Info pre jus.orgány

Najčastejšie kladené otázky

- Ako si mám vyhľadať príslušný súd v EÚ? (Internet Explorer 5.5 a novšie)
- Ako si mám vyhľadať príslušný súd pre Chorvátsko?
- Kde nájdem prekladateľa do Litovčiny, Estónčiny ? (na ich VV v Bratislave <http://www2.mfa.sk/App/WCM/main.nsf?Open> alebo agentúra)
- Ako mám doručiť do štátu, s ktorým nie je uzatvorená žiadna medzinárodná zmluva? Nedá sa – výnimočne (a/Viedenský dohovor o konzulárnych stykoch, vyhl. č. 32/1969 Zb. len doručovanie slovenským občanom tam žijúcimj) čl. 5 j/ v doručovaní súdnych a mimosúdnych dokumentov alebo vo vybavovaní dožiadaní alebo poverení na vykonanie dôkazu pre súdy vysielajúceho štátu v súlade s platnými medzinárodnými dohodami, alebo pokiaľ takéto medzinárodné dohody neexistujú, iným spôsobom, ktorý je v súlade so zákonmi a predpismi prijímajúceho štátu , b/ poštou, ale nejedná sa o doručenie s právnymi účinkami v dožiadanom štáte)
- Japonsko vyplnilo Certifikát podľa HD v japončine a súd nerozumel dôvod nedoručenia písomností a prekladateľ z japončiny neexistoval v SR.

Kontaktné linky na web stránky

- EU – nariadenia
http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivi/html/index_sk.htm
- Haagske dohovory -
http://www.hcch.net/index_fr.php?act=conventions.listing len vo FJ alebo AJ alebo v SJ
- Dvojstranné zmluvy v „Prehľad viazanosti najdôležitejšími medzinárodnými zmluvami v oblasti MPSaP- publikácia
- Informácie pre justičné orgány na stránke MS SR

Mailové adresy odboru

- civil.inter.coop@justice.sk
- v maile uviesť štát, účastníkov a vec